

Jaume Sisa: «Soc partidari de la melancolia i de la decadència»

El cantant galàctic diu que «el sofriment i el dolor estan sobrevalorats»

A l'entrada del pis hi ha un bagul. "Hi vaig posant coses i algú ja l'obrirà el dia que...". Al menjador, ample, pulcrament endreçat, hi ha una prestatgeria pleníssima de vinils. A les mans té un barret marró, amb la copa envoltada de plometes taronges, blaves i grogues. "No ho diries mai: el vaig comprar a un lloc de turistes de la Rambla". Sec al sofà, al seu costat. Davant tenim la finestra on es planta i mira, sense comptar el temps, amb els ulls de dins, "són els que hi veuen millor", perquè els de fora ja no poden mirar gaire.

Avui quedo amb Jaume Sisa (Poble-sec, 1948), un home que ha viscut més vides de les que té: a Madrid es va transformar en Ricardo Solfa, un noi nascut en un vaixell, amb estudis inacabats de solfeig i amb una fam (inacabable) d'èxit; també es va encarnar en Ventura Mestres que, nascut a Riudoms, era el comentarista de l'obra de Sisa, i en Armando Llamado, un poeta criat a l'exili mexicà, que escrivia les cançons de Ricardo Solfa. Diu que no se sent mai sol, i és normal: la seva riquesa són les persones i els personatges que ha estat i que l'han acompanyat: només cal fer desfilar els convidats de *Qualsevol nit pot sortir el sol*. Parlo amb un home d'una riquesa interior profunda, panoràmica i màgica, que ara presenta tota la seva obra a *Els llibres galàctics (1966-2018)* (https://www.anagrama-ed.es/libro/libres-anagrama/els-llibres-galactics/9788433915757/LA_65) (Editorial Anagrama). Comencem el viatge pel començament de tot.

Aquesta conversa està feta amb la col·laboració del celler **Jané Ventura** (<http://janeventura.com/?lang=es>) del Vendrell.



Foto publicada a «Els llibres galàctics (1966-2018)»

A la biografia et presentes com el fill de la Paquita i del senyor Sisa.

Ara m'ho fas veure: el meu pare a casa no era el Josep, era el Sisa. Ma mare li deia Sisa, i els veïns i coneguts, també. Vaig agafar el cognom de nom, de sentir-ho a casa. I el senyor Sisa, en canvi, era el viatjant de comerç, que era el seu ofici. Quan trucaven deien: el senyor Sisa, el viatjant?

Com era el teu pare?

Un aventurer. Un home *echao pa 'lante*, amant de la vida i apassionat. Havia tingut una vida atzarosa. Sempre explicava que de jove tenia una Smith & Wesson, una pistola del calibre trenta-vuit. Va anar a la guerra de voluntari amb els anarquistes i va estar en un camp de concentració un any i mig. Hi va haver una temporada que vivia del joc, que feia estraperlo de joies amb el meu padrí, que era drapaire. Una vida gens burgesa, vaja, de viure l'aventura, fins que als cinquanta anys va conèixer la meva mare, que en tenia trenta-set, i ell ja es va endreçar i domesticar i vaig néixer jo.

I la teva mare?

Tot al contrari: una dona catòlica, d'ordre, treballadora, amb idees d'esquerra però molt moderada. Sempre el renyava i li retreia: tu, és clar, amb aquests amics de la FAI, així no podies anar bé!

Fa tres anys em vas dir <https://www.catorze.cat/noticia/4642/jaume/sisa/tristors/faig/puc> que la teva mare és qui t'ha estimat més. Com et marca a la vida que algú t'hagi donat tant d'amor?

M'ha marcat per sempre. L'amor de la meua mare encara em dura. Sempre he sentit que anava sobrat d'amor. Mai he tingut sensació que no m'estimen.

Com era aquest amor?

Incondicional, l'amor d'una mare: fins a la mort. I els sacrificis que faci falta per al fill. Aquesta és la meua experiència: una mare disposada a morir per mi, i això ho he rebut sempre com una escalfor que m'ha acompanyat tota la vida, i mira que es va morir quan jo tenia vint-i-cinc anys, i ara en tinc setanta. Mai m'he sentit abandonat ni menyspreat.

Encara que algú ho hagi pogut intentar?

Fins i tot en casos sentimentals que no han anat bé, aquesta previsió de fons calòric és una reserva que encara em dura. La meua mare em va alimentar tan bé i em va donar tant d'amor i protecció que sempre m'he sentit emparat.

Això fa que t'espanti menys la solitud?

Això fa que sempre hagi viscut sol i mai me n'hagi sentit. Ocasionalment, he conviscut amb alguna dona, però han estat etapes molt breus. Per mi la solitud és l'estat natural de l'ésser humà.

Però fixa't com el més normal és el contrari: estar sempre enganxats els uns amb els altres, sense saber estar sols.

Hi ha una tendència que impulsa al gregarisme, a l'olor del ramat. Sembla que si no estem junts, i no ho fem tots junts, no es pugui fer. En canvi, em reconec individualista fins a l'extrem.

Hi ha qui confon l'anar a la teua bola en ser egoista.

Qui confon això no ho ha entès: en un sentit estricte tothom és egoista, tothom busca el seu benestar i gaudi. La meua mare m'ho va donar tot, però crec que gaudia. Ho feia per estar bé, perquè per a ella era plaent i profitós donar-me aquest amor. Potser sí que va patir, perquè l'amor sempre comporta patiment, però ha d'haver-hi una compensació, un plaer, perquè si no, seria impossible.

També em vas comentar que val la pena fer vacances de persones.

Fer vacances de les relacions personals és molt necessari. Cadascú ho alquimitza a la seva manera. En el meu cas, estar sol és una necessitat vital que he tingut sempre des que vaig marxar de casa. I en canvi hi ha persones que no poden estar soles, que sempre necessiten estar acompanyades. I també se les veu felices. Crec que depèn del tarannà i de la història de cadascú.

L'important és respectar-ho.

La llibertat és una qüestió individual: consisteix a poder viure el més aproximadament possible a com vols viure. Que no sempre es pot aconseguir, però, a partir d'aquí, ve tota la resta.

Tenies vint-i-set anys quan vas escriure *Qualsevol nit pot sortir el sol*. L'èxit va ser això?

Sí.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=9C-SjuP0wZo>

Quan una cançó t'empaita tants anys pot ser que te'n cansis i li agafis mania?

Pot ser. En algun moment pots tenir aquesta sensació, sí. Però després t'hi vas acostumant. No

m'he casat amb cap dona, encara que n'he conegut moltes, però es veu que, sense saber-ho, m'he casat amb aquesta cançó. És un vincle molt més fort que el del matrimoni.

No hi ha l'opció de divorci.

Més que l'opció del matrimoni, és la del patrimoni.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=L4cfDHTHFjk>

I després te'n vas a Madrid i passes a ser el Ricardo Solfa. D'on et ve aquesta necessitat de convertir-te en una altra persona?

La veritat és que ni jo mateix ho sé. És un impuls que em va sortir. Una necessitat.

De fugir?

Sí, principalment de fugir de mi mateix, perquè, al capdavant, el més difícil de suportar és un mateix. Després venen els altres, i després ve el món en general, però un mateix és el més complicat.

Què és el que més et costa suportar de tu?

La mera existència, perquè hi ha moments que no t'aguantes. I et veus tot el pitjor, tots els defectes. Hi ha gent que té problemes amb l'autoestima, jo no en tinc cap, estic tan segur de mi mateix, a partir de l'amor que em va donar la meva mare, que ni tan sols necessito tenir autoestima, tot i que en realitat en tinc molt poca. Això de l'orgull ferit i aquestes coses no sé què són.

I si et critiquen i et diuen això que fas no m'agrada?

Sí que em fereix. A ningú li agrada que li diguin que és lleig o que és tonto, a mi em molesta, com a tothom, però de seguida se m'oblida. Em costa molt odiar o ser rancorós, tot i que reconec que és un gran motor.

Més aviat destructiu.

Sí, però forma part de la vida, eh? M'agrada més mirar el costat positiu, agradable, simpàtic de les coses. Sense ignorar que tenen un revers on hi ha tot el contrari, però no cal insistir-hi.

Dius que Ricardo Solfa va fracassar. N'estàs content?

Potser sí. És que si hagués triomfat, no sé què hauria fet, eh? Amb el temps m'està bé que el Ricardo hagi fracassat.

A vegades han de passar molts anys per dir: ha anat bé que anés malament.

Sí, exacte. És que dins de nosaltres hi ha un bull-bull de sentiments contradictoris: odi, amor, recança, temor, angúnia, enveja. Una bogeria. Si et deixes endur per aquestes emocions, acabes malament. I jo no vull acabar malament, perquè com que ja sé que acabaré malament, procuro no acabar malament abans d'hora.

Això d'inventar-te altres vides és una manera de protegir la teva?

Potser sí, perquè com que no sé ben bé quina és la meva, he anat buscant, provant, m'he trobat identificat en altres vides.

Quina és la que més t'ha agradat?

La que m'agrada molt és la d'Armando Llamado. És un escriptor, editor, traductor espanyol, que es va criar a l'exili mexicà, amb família republicana. Després va tornar, i és l'autor i compositor de les cançons de Ricardo Solfa, i també és poeta, i a *Els llibres galàctics* (https://www.anagrama-ed.es/libro/llibres-anagrama/els-llibres-galactics/9788433915757/LA_65) hi ha una selecció de la seva obra. És un home auster, sobri, que no li agrada la publicitat ni la vida social. Em cau molt bé.

I Ricardo Solfa quin caràcter té?

És un *viva la virgen*.

S'ho devia passar bé.

Era un home a qui li agradava cantar, que l'admiessin, que l'aplaudissin, i volia triomfar. Però triomfar de vendre molts discos i ser famós. I no ho va aconseguir. Així com l'Armando Llamado mai va tenir massa ambició de res, i el Ventura Mestres, tampoc, el Solfa, sí. Volia triomfar i no ho va aconseguir i això el va fotre, li va fer mal. Va tardar anys a assumir-ho. I llavors ja es va retirar i va tornar a la condició de vocalista d'orquestra i no pas de solista o de cantant famós.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=tDUhwbUnsJA>

I el Jaume Sisa me'l sabries definir?

És el cantautor galàctic, per això té una assegurança de vida intel·lectual o espiritual, i s'ha inventat tota aquesta història de la visió galàctica. Això el reconforta molt i dona molt de sentit a la seva vida.

Escrus: "Els addictes a l'heroïna o a l'alcohol deuen ser persones poc resistents al dolor de viure". Quina relació has tingut a la teva vida amb l'alcohol i les drogues?

Les drogues les he provat però no m'he quedat en cap. En canvi, l'alcohol, sí: de l'alcohol m'he quedat amb l'alcohol. Ara no, però he sigut bevedor de whisky. M'ha agradat molt i el tinc associat a una part de la meua vida en què també apareixen els amics, els bars, les converses fins a les sis de la matinada, les dones i l'amor de matinada. La meua droga seria l'alcohol i després la marihuana, que ja la vaig deixar fa molts anys, i l'alcohol, també, però fa menys temps. El cos i dos infarts m'ho van dir: ves frenant, ves frenant, ves frenant, si no, estaria mort. El cos avisa sempre, una altra cosa és que l'escoltem i li fem cas.

"El món sembla que es mogui perquè aquells que davant d'un arbre només veuen un arbre constitueixen la immensa majoria que imposa la norma, però no són absolutament tota la majoria". Què veus quan veus un arbre?

Des de la visió galàctica, quan veus un arbre veus moltes coses: les arrels i els cucs que hi ha sota terra, el que hi ha al voltant de l'arbre, veus fins on arriben les branques, i, mirant les branques, acabes mirant les estrelles. I aleshores resulta que a partir d'un arbre pots copsar moltes de les capes de la realitat. Ara, si només veus un arbre... Tot és molt més del que aparenta.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=rfuFVU0F-zo>

Per què vols tornar a ser un nen?

Perquè és el millor estat de la vida. Pateixes però no ho saps, ets feliç però tampoc ho saps. Això és el que se'n diu innocència. I la innocència és un altre dels ingredients galàctics: s'ha de perseguir, s'ha de lluitar i s'ha d'estudiar per ser innocent, jo fot anys que ho estudio.

Per quin curs vas?

Ui! És que és una carrera que no s'acaba mai. Saps què passa? Que són uns estudis atípics, no són reglamentaris, no estan regulats.

No hi ha diploma del rei.

No, i per tant cadascú ho fa com pot.

Quan aconseguixis ser un nen a què t'agradaria jugar?

A mi m'agradava molt jugar, tenia dues cosinetes i jugàvem a amagar-nos en un quarto fosc i llavors ens buscàvem i era molt emocionant quan trobaves la cosineta i la tocaves i deia: aiaiai! Els nens innocents però ja amb instints perversos.

Quin és el record més bonic que tens de quan eres petit?

El berenar després de fer la primera comunió. Fent la comunió vaig patir molt, però després vaig estar tota la tarda a casa amb els meus amiguets, amb xocolata desfeta i melindros, i vam posar la ràdio i hi havia un programa de discos dedicats i vam sentir: *Dedicado a Jaime en el día de su primera comunión, con todo cariño, de parte de sus tíos y primos*. I va sonar aquella cançó de Juanito Valderrama [la canta]: *Como una blanca azucena, lo mismo que un jazmín, va mi niña hacia la iglesia, a la iglesia de San Gil*.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=8QHF9tiqNCQ>

Ole!

Tots ens vam quedar callats. Escoltant. I a la meva mare li va caure una llagrimeta. Em vaig quedar corprès. I quan es va acabar la cançó ens vam posar a aplaudir tots.

De què t'ha intoxicat la vida adulta que te'n vulguis desprendre?

La vida adulta és una merda perquè et fa responsable i, en el fons, tinc una contradicció brutal: crec en l'anarquisme, que es basa en el principi de responsabilitat de cada individu, però, per altra banda, vull ser un nen, que és el principi de no-responsabilitat d'un mateix. Com es mengen aquestes dues coses? No ho sé: l'adult ha de ser responsable, el nen, no. En el fons l'anarquisme no ha triomfat ni triomfarà mai perquè ningú vol ser responsable de la seva vida fins al final, és un pes massa gran.

Que decideixin per nosaltres.

Exacte. Al final de tot, que hi hagi algú que decideixi per nosaltres. Diuen: això ja ho arreglaran els polítics. No, això ho has d'arreglar tu, però com que ets un manta i et fa por, i ser responsable és una cosa molt sèria i molt dura, prefereixes que ho arreglin els polítics.

Ens vestim de grans però som bastant nens.

Som molt més infantils del que ens pensem. Jo almenys m'hi reconec.

Quina relació tens amb la vellesa?

La bellesa de les coses maques o la vellesa del pas del temps?

Tria la que vulguis.

La del pas del temps: estic assumint la vellesa, que ja hi he entrat, amb la millor cara possible, fent veure que no va amb mi. Però sé perfectament que va amb mi, que m'està esperant i que cada vegada serà més exigent.

Què et demanarà?

La mort. I intento anar-me preparant per quan arribi el dia de pagar la factura final.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=4WDnL0hgRis>

Com et prepares?

Acostant-m'hi a poc a poc, mirant-la a la cara, de reüll, una miqueta, i traient-li importància. Sobretot desmitificant-la. La mort no té cap importància, perquè a la vida només hi ha dues coses sèries: néixer, sense saber per què, i morir, sense saber per què. Tota la resta és negociable, discutible, relatiu, coses que passen i se'n van. Però la mort està bé, és definitiva. M'hi estic fent amic.

T'estàs intentant apropar a la mort com un nen?

Sí, com si hi jugués. Traient-li solemnitat.

De fet, al llibre hi ha una esquela que en treu.

Així és com crec que s'ha de morir.

Diu que no cal que li feu missa ni funerals ni homenatges ni res.

No, és clar que no, prou feina teniu a seguir vius. Ocupeu-vos de la vostra vida. Els morts deixeu-los tranquils, s'han mort i ja està, i de tant en tant potser els recordareu.

Estàs satisfet amb l'acollida que has tingut per part del públic?

Per una banda estic molt satisfet i, per una altra, el meu ego, la meva vanitat, la meva supèrbia, em diu sempre que no se m'ha fet justícia, que hauria d'estar més reconegut. Però quan apareix aquesta veu ja no li faig cas.

Aquestes veus són potents i tenen molt poder de convicció.

Són potentíssimes, i si et descuides, se't mengen, et dominen, ja no veus res més, i et tornes boig o cec o paranoic.

L'has sabut domesticar.

Ho procuro, perquè m'agradaria arribar a ser un home normal: fer-me soci del Barça, escoltar Rac1, anar a buscar bolets, ballar sardanes, anar a les diades castelleres, tenir bons sentiments, ajudar els immigrants, els desfavorits, ser feminista, independentista, en fi, ser un home normal políticament correcte. A mi m'agradaria, però no puc.

Per què?

Perquè no em surt.

Potser no t'acaba de convèncer: una cosa, perquè la vulguis fer, t'ha de seduir.

L'únic que ara em sedueix és mirar per la finestra.

T'hi estàs molta estona?

No compto el temps, pot ser un minut o una hora.



Foto publicada a «Els llibres galàctics (1966-2018)»

Com hi veus ara?

Tinc una vista precària. Però ja m'hi vaig acostumant. Espero morir-me abans d'arribar a perdre la vista del tot.

Per comprar o per anar pel carrer, com ho fas?

Per anar pel carrer em defenso, de nit em costa més. I anar per llocs que no conec també em costa una miqueta més. Llegir pràcticament no puc.

I reconèixer persones?

Segons la llum: si hi ha bona llum... però vaja, també em costa.

Per una banda hi veus malament, però per altra banda parles de la visió galàctica: mentre perds una vista n'engrandeixes l'altra.

Sí. Amb la visió interior, la que neix de dins i no passa pels ulls, veus altres coses.

És més aguda o afinada?

És més completa. La vista normal enganya molt.

Ah, sí?

Clar, perquè et quedes amb les aparences.

Ara vas directe al fons.

I no és cap elogi: a mi m'agradaria veure-hi bé. Als cinc anys ja duia ulleres i no veia bé la pissarra. Sempre hi he vist menys que una persona normal, inclús amb ulleres. Potser és això el que m'ha fet tenir aquest caràcter de mirar cap endins.

I d'inventar persones.

Desenvolupar tot un món poètic, fer cançons. Potser és això, no ho sé. Si hagués tingut una vista normal, m'hauria agradat anar en moto. Però vaja, ara a aquestes alçades, tampoc hi aniria.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=rPzZcFFyJLQ>

Com és el teu dia a dia?

És un dia a dia en què hi ha molts espais buits o aparentment buits, perquè els científics estan descobrint que el buit no existeix: està ple de partícules, ones, energia.

Et despertes aviat, tard?

D'hora, i em torno a adormir. Faig uns horaris de son bastant irregulars. Ahir em vaig despertar a les vuit del matí, avui, a les quatre i mitja. Si puc, recupero son de dia, i si no, dormo més a la nit següent. Vaig dormir bé fins als vint-i-cinc anys i, a partir d'aquesta edat, ja mai més vaig dormir bé.

Per la mort de la mare?

No sé si hi té relació, però se'm va alterar el son i mai més vaig tornar a dormir d'una manera bé. La gent que dorm set o vuit hores a la nit, ui, ja no me'n recordo de què és. És curiós perquè va coincidir que vaig deixar de prendre cafè. De jove en prenia i dormia molt bé. Vaig deixar-lo i ja mai més vaig dormir bé.

N'hauràs de tornar a prendre.

No, perquè quan n'he pres puc estar dos dies sense dormir.

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=BnWByNZ_CuY

Quina importància ha tingut a la teva vida la màgia?

Tota. La vida és un fenomen inexplicable i incomprendible. No saps com va, ni per què, però passen coses. La vida és màgia i has de tenir l'actitud per reconèixer-la.

A vegades al·lucino: com pot ser que pugui parlar, que existeixin aquests sofàs, làmpades que fan llum, que tinguem cases, que hagi nascut ara i no fa mil anys, que sigui una persona i no una mosca.

La resposta és la màgia, perquè no hi ha resposta.

Què et meravella?

Tot. És com la percepció de l'art. Un artista va penjar una roda de bicicleta a la paret d'una galeria i li van preguntar: escolti, i la roda aquesta? Va dir: això és una obra d'art. No, això és una roda de bicicleta, no és una obra d'art. Si vostè ho sap mirar com una obra d'art, una roda de bicicleta, un penja-robes, un nino, una tassa de cafè, qualsevol cosa és una obra d'art.

**Escrus: "La vida és una cosa molt entretinguda. Un fenomen extraordinari i afortunadament passatger. La majoria dels individus passen per l'existència com poden. I alguns, poquets, com volen. Però hi ha una varietat humana que ens atreu especialment, són aquells que la viuen com una tortura, més o menys amable, més o menys insuportable".
Necessitem torturar-nos?**

El sofriment té molt prestigi.

Més que l'alegria?

Molt més. El sofriment sembla una cosa important i profunda, quan crec que hauria de ser al revés: l'alegria de viure és el més profund que hi ha. No necessita explicacions ni arguments ni justificacions. En canvi el sofriment té un prestigi extraordinari, fixa't que sempre agraden més els drames que les comèdies, perquè es dona per suposat que hem vingut al món a patir.

Aquesta secció es diu La ventura de viure (<https://www.catorze.cat/grans/temes/1115/ventura/viure>) . A què hem vingut en aquest món?

A passar-ho bé, i és el que he preocupat fer tota la vida. Gaudir, divertir-me, riure. No vull patir, ni m'agrada ni estic preparat per patir, sempre he defugit el sofriment.

Hi ha qui diu: has de mirar el dolor, li has de plantar cara.

Perquè són cristians amb ànima renegrida, que han acceptat, s'han conformat i s'han cregut que això és una vall de llàgrimes, quan això hauria de ser el paradís. El sofriment i el dolor estan sobrevalorats, i en el fons, provoquen un gran gaudi, plaer.

Hi ha qui és feliç patint, i quan no té motius per patir, se'ls inventa.

Sí. Això és gràcies a la merda del cristianisme, que ens ha fet així, a canvi ens ha donat un control social, perquè això ens fa ser temerosos i gràcies a això es pot construir una civilització. Ara, a la gent que pateix no li tinc cap pena: escolti, pateixi a gust! Vostè és masoquista i no ho sap? Endavant, segueixi practicant.

T'hauria agradat ser pare?

No. Perquè soc un nen i si fos pare, tindria una competència molt ferotge, no ho podria suportar. Jo soc el noi de la mare, el fill de la Paquita, i llavors la meva vida mira de ser com la d'un nen, anar jugant amb la guitarra.

Hi jugues?

No gaire, ara amb la guitarra estem com aquells matrimonis vells que dormen en llits diferents. Però no descarto una revifalla. Miro per la finestra, intento percebre el no-res. Però sempre venen coses al cap.

Estaria bé fer net de tot.

Faig meditació i amb la meditació ho aconsegueixo bastant.

Què t'agradaria treure't del cap?

Tot, perquè gairebé tot fa nosa i amb el temps encara més.

Fan nosa els records?

Els records amb el temps també es van diluint i acabes dubtant de si has viscut allò o no.

Són records inútils?

Els records sempre són inútils si no recordes profundament on eres molt abans de néixer. L'únic record útil és el que arriba a la creació de l'univers. La nostra consciència és immortal, està a tot arreu i més enllà del temps. Aquest és el record útil. La resta és, en el pitjor dels casos, nostàlgia, que és un sentiment improductiu, i en el millor dels casos, melancolia, que és un sentiment productiu: gràcies a la melancolia existeix la poesia, les coses boniques de la vida. Soc partidari de la melancolia i de la decadència.

Per què?

Perquè és el més bonic i profund que hi ha. La decadència condueix a la certesa de la mort.

V?deo: <https://www.youtube.com/watch?v=INsb4qVJjxg>

Però quan ho vius en pròpia persona també és bonic?

És una forma de masoquisme, jo tampoc me n'escapo. És el malalt del cel: el decadent, el visionari, el romàntic, l'idealista.

Veure morir una cosa pot ser bonic?

Puig que és necessari que les coses morin i no ho podem evitar, busquem-li la bellesa. Aconseguir ajuntar la vellesa amb la bellesa i conjurar el sofriment i el dolor, com a sentiments estèrils. Aquesta és una de les assignatures de la carrera d'innocència.

Quina és l'assignatura que més t'agrada?

Mirar sense prejudicis i sense jutjar.

Ho has practicat?

Ho intento. Aquesta és la més maca, perquè t'ensenya a veure el costat brillant.

Deies que volies ser una persona normal, com veu un galàctic el merder de Catalunya?

És un merder que no té solució. És una qüestió de sentit comú: Espanya no consentirà mai que Catalunya se'n vagi, els catalans no tenim prou coratge ni decisió ni capacitat de sacrifici per aconseguir-ho i ningú del món ens ajudarà. Per nosaltres sols som incapaços. Podem plorar, ens podem queixar, fer discursos, samarretes, pancartes, crits, però a la pràctica som incapaços.

Al principi has explicat que el teu pare era viatjant, tu també ho ets: mentalment viatges molt. Què espanta a un viatjant?

Home, el temor d'un viatjant és que no li facin comandes, que no li comprin res. El meu pare venia aixetes i material elèctric i, quan jo tenia quinze o setze anys, vaig treballar una temporada amb ell. Vaig estudiar comerç. I als vint anys venia vendre màscares, bigotis, sombreros: em vaig dedicar al comerç de il·lusions.

En una cançó també vens il·lusió.

Exacte. Els artistes venem il·lusions. La por és que no te'n comprin o que se'n vagin a la botiga del costat, és a dir, a l'artista del costat.

Estàs satisfet amb la venda que has fet, senyor Sisa?

Sí. Estic content, perquè m'han fet prou comandes per aconseguir viure d'això. Però crec que tendim a donar-nos massa importància, i a donar massa importància a tot el que ens passa.

És normal, perquè ho veiem tot des d'on som. Si veiéssim qui som des de lluny...

Això és el que la visió galàctica pretén: veure't des de lluny. L'única cosa important és morir-se, i és inevitable, per tant, no cal patir.

A més, has dit que això no et fa por.

Hi ha una cosa que és molt fotuda, que és no morir-te però quedar-te invàlid. Estar mig mort. S'ha d'estar mort del tot o viu del tot: mig mort és una merda, és el pitjor que et pot passar. Com que estic perdent vista, noto que estic ja una mica mort, perquè em limita, ja no puc fer la vida que m'agrada. Si un dia la perdo tota i ja no em puc valer per mi mateix, llavors ja veurem, ja prendré una decisió.

Ets responsable de la teva vida.

És clar, cadascú és responsable de la seva vida.

Acabes el llibre així: "Si hagués de dir dues coses, serien: morir per amor i dissoldre's en el magma intemporal".

És bonic, oi? L'amor i la mort. Sospito que són la mateixa cosa, però no sé com demostrar-ho.

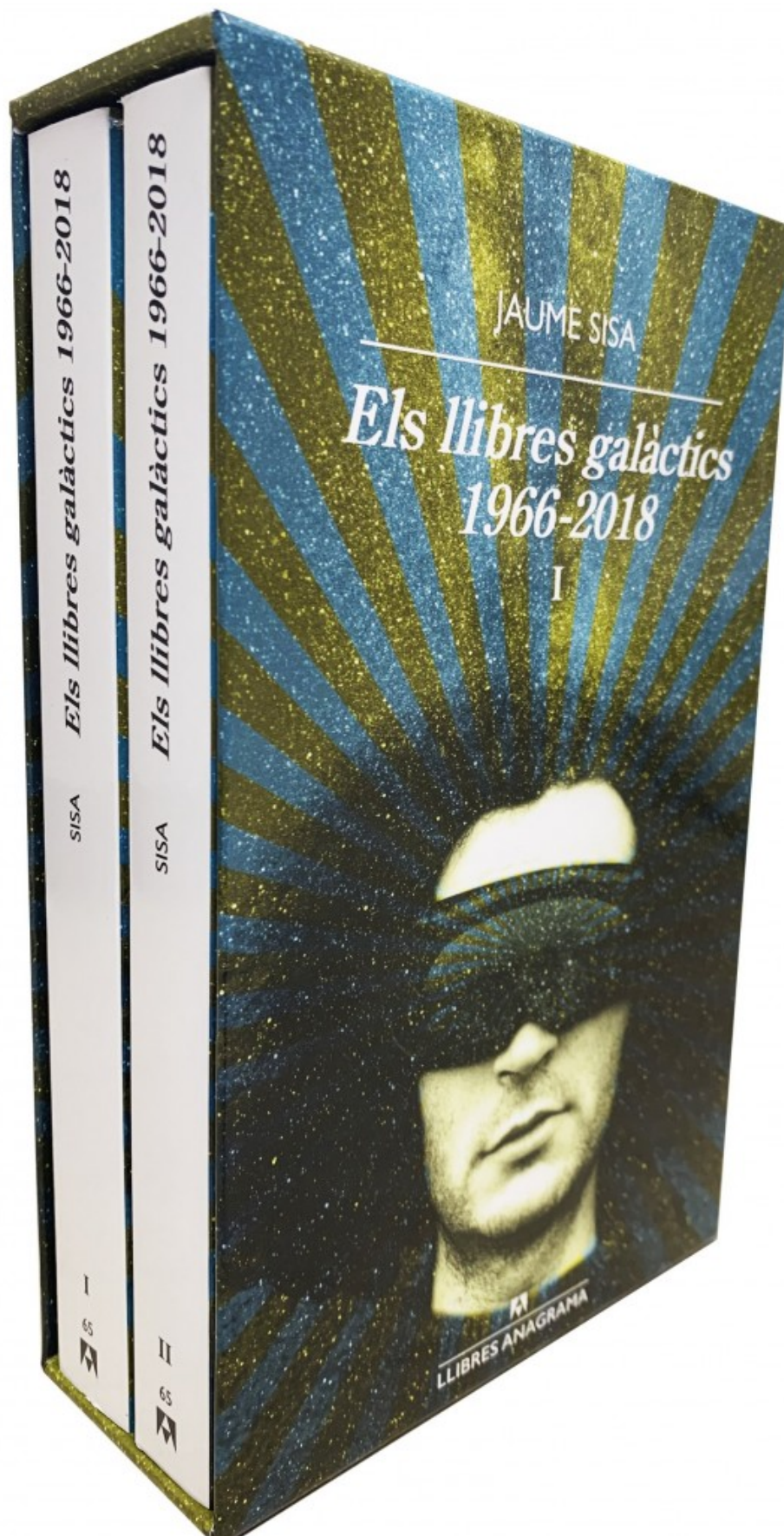
Què t'ho fa sospitar?

Que són coses molt sèries. De la mort segur que ningú se n'escapa, de l'amor, te'n pots escapar, però amb dificultats, eh?

No val la pena.

Gairebé és millor deixar-s'hi caure, i, com canta Camilo Sesto, morir de amor.

V?deo: https://www.youtube.com/watch?v=_1OWcVWhDMQ



Els llibres galàctics 1966-2018 (https://www.anagrama-ed.es/libro/llibres-anagrama/els-llibres-galactics/9788433915757/LA_65)

© Jaume Sisa

© Editorial Anagrama, 2019

Aquesta conversa ha estat feta amb la col·laboració del celler **Jané Ventura**.
(<http://janeventura.com/?lang=es>)

(<http://janeventura.com/?lang=es>)